

MIRIAM ROZENBLUM

ur. 1927; Łódź

Miejsce i czas wydarzeń	Oświęcim, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Oświęcim, II wojna światowa, obóz koncentracyjny w Oświęcimiu, baraki, Chaim Mordechaj Rumkowski, żwir

Obóz koncentracyjny w Oświęcimiu

Przyjechaliśmy do Auschwitz, do Oświęcimia, jak miałam 17 lat. Moja mama miała około 40. Z całego transportu zostało dwieście pięćdziesiąt kobiet. Wysłali nas do Freibergu na prace i kiedy stałyśmy przed wagonem jakimś, doszły Polki i powiedziały, że tego dnia czy dzień [wcześniej] przywieźli Rumkowskiego, włożyli go prosto do krematorium [żywego]. Polki też były w Auschwitz, one były trochę wolniejsze jako nie-Żydówki, powiedziały, że spalili go, kiedy żył jeszcze, ale czy to jest prawda, to nie wiem, nie wiedziałam [wtedy], co to jest krematorium w ogóle. Jeden raz widziałam [Rumkowskiego] tylko – kiedy pracowałam w [Kinder] Resorcie [w getcie], to tam zrobili strajk, nie wiem, czego chcieli, już nie pamiętam, to on przyszedł, wszedł na krzesło i krzyczał po żydowsku. Jeszcze nie rozumiałam dobrze żydowskiego wtedy. Krzyczał, on nie mówił, on tylko krzyczał. Jeździł dorożką cały dzień, miał dorożkę specjalną, jeździł po ulicach.

Ten barak [w Oświęcimiu] jeszcze stoi. Lager C to był lager dla kobiet. Barak trzeci zdaje się, dwadzieścia jeden, jeszcze stoi, bo kiedy byłam z moją córką 20 lat temu, stał. Stamtąd [zabrali nas] do pracy we Freibergu, pracowałam przy samolotach skrzydła tam robili, ale żaden samolot nie wyszedł stamtąd.

Nie mogę powiedzieć, co było [w tamtym czasie] najgorsze, ale ja [do dzisiaj] nie mogę chodzić, gdzie jest żwir, bo to mi przypomina Oświęcim. Ja się zawsze przeziębiałam dużo, to nie dawali mi [chodzić] po tej drewnianej podłodze [w domu], nie wolno mi było bez butów chodzić. A tam w Oświęcimiu zabrali nam buty, chodziłam po tym żwirze... Jak dzisiaj widzę żwir, ja nie mogę patrzeć na to. Jak mam jeszcze chodzić tak na cmentarzu, to mi się robi niedobrze.

Data i miejsce nagrania	2009-09-13, Hadera
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"